

Рим аянды бекітеді — Он төртінші саны

Мәсіхтің бейнелері және аңның бейнесінің қалыптасуы: соңғы күндердегі пайғамбарлық параллель

Jeff Pippenger

2024-09-02

Америка Құрама Штаттарының аңға ұқсас әрі аңның бейнесін қашан жасайтынын айқындайтын пайғамбарлық желісі протестантизм мүйізі Мәсіхтің бейнесін қалыптастырып жатқан кезде орын алады. Бұл қалыптасу Даниял кітабының оныншы тарауында нақтылы түрде көрсетіледі; сол жерде Даниял себепші болатын «*marah*», яғни аян деп аталатын айнадай бейнені көреді. Даниял Мәсіхке қарайтындарды білдіреді, әрі солай ете отырып, олар Мәсіхтің мінезін бейнелейді. Оныншы тарауда Даниял арқылы бейнеленетін жүз қырық төрт мың адам Мәсіхтің мінезіне қарау арқылы ғана іштей Мәсіхтің бейнесін қалыптастырады. Қарау арқылы олар өзгереді.

Аңның мүсіні аңды бейнелейді, ал аң мүсінінің қалыптасуы — Құдай халқы үшін олардың мәңгілік тағдырын шешетін ұлы сынақ. Америка Құрама Штаттарының протестанттық шіркеулері үкіметті өз бақылауына алған кезде, олар саяси қолдау алынып тасталмай тұрғанға дейін папалық билік қолданған бақылау құрылымын айқындайтын шіркеу мен мемлекеттің жүйесінің мүсінін қалыптастырған болады. Сол уақыт кезеңінде Мәсіхтің бейнесі де Оның соңғы күндердегі халқының бойында қалыптасатын болады. Алайда Даниялмен бірге болғандардың арасында аянды көрмегендер де болды, өйткені олар аяннан қашып кетті. Олар сынақ уақытында өздерінің ішінде Мәсіхтің бейнесінің қалыптасуына жол беруден бас тартып, аң мүсінінің қалыптасу сынағынан өте алмады.

Бейнелеудің рухани қағидасы Мәсіхті бейнелейтін айнаға қарау арқылы жүзеге асады; әрі «*marah*» көрінісі себептеуші көрініс болғандықтан, айнадағы Мәсіхтің бейнесі адамзатта Мәсіхтің бейнесін тудырады. Тура мағынадағы айна айнаға қараған адамның бейнесін көрсетеді, алайда бұл қағиданың рухани қолданылуында айнаға қатысты айнымалылар бар. Тек «сөзді тыңдаушы болып, бірақ оны орындаушы емес» болғандар «өзін көреді де, кетіп қалады, және сол сәтте-ақ өзінің қандай адам болғанын ұмытады». Олар айнаға қарайды да, тек адамзатты ғана көреді.

«ұмытшақ тыңдаушы емес, істі орындаушы» болып табылатын өзге топ Құдайдың заңын көреді, олар айнадан Мәсіхті көреді. Мұндағы іс — шағылу қағидасының «табиғи» шындығы да, рухани шындығы да бар екенін түсіну. Даниял «істі» орындағандарды бейнелейді, өйткені тоғызыншы және оныншы тарауларда ол шағылудың рухани қағидасын туғызатын істі көрсетеді.

Сол күндері мен, Даниял, толық үш апта бойы қайғырдым. Үш толық апта біткенше, мен тәбет тартарлық нан жеген жоқпын, аузыма ет те, шарап та салмадым, сондай-ақ өзімді мүлде майлаған жоқпын. Даниял 10:1, 2.

Жәбірейіл сегізінші тараудағы аянға Даниялға ішінара түсіндірме берген еді, бірақ Даниял оның бәрін толық түсінбеген болатын.

Мен, Даниял, әлсіреп, бірнеше күн бойы сырқат болдым; содан кейін орнымнан тұрып, патшаның ісін атқардым; ал мен аянға қайран қалдым, бірақ оны ешкім түсінбеді.

Даниял 8:27.

Уайт әпке бізге Даниялдың тоғызыншы тарауда Жәбірейілдің әкелген хабарламасының түсіндірмесін, яғни Даниял кітабының сегізінші тарауындағы хабардың мәнін, түсінуге ұмтылғанын білдіреді.

«Жаңа әрі тереңірек ықыласпен Миллер пайғамбарлықтарды зерттеуді жалғастырды; енді өзіне аса зор маңызға ие әрі бар назарын тұтас баурап алған болып көрінген нәрсені зерттеуге ол күндерді ғана емес, түндерді де арнады. Даниял кітабының сегізінші тарауында ол 2300 күннің басталу нүктесіне қатысты ешқандай кілт таба алмады; Жәбірейіл періште Даниялға аянды түсіндіру бұйырылғанымен, оған тек ішінара ғана түсіндірме берді. Шіркеудің басына түсетін сұмдық қудалау пайғамбардың аянында ашылған кезде, оның тәндік күші таусылды. Ол бұдан артық шыдай алмады, сондықтан періште оны бір уақытқа қалдырып кетті. Даниял “әлсіреп, бірнеше күн бойы ауырдым”. “Мен бұл аянға қайран қалдым, — дейді ол, — бірақ оны ешкім түсінбеді.”»

«Алайда Құдай Өзінің хабаршысына: “Осы адамға аянды ұқтыр”, — деп бұйырған еді. Бұл тапсырма орындалуға тиіс болатын. Соған мойынсұнып, періште біраз уақыттан кейін Даниялға қайта оралып: “Енді саған даналық пен түсінік беру үшін келдім”; “сондықтан бұл істі ұғып, аянға зер сал”, — деді. Даниял 8:27, 16; 9:22, 23, 25–27. Сегізінші тараудағы аянда түсіндірілмей қалған бір маңызды жайт бар еді, атап айтқанда, уақытқа қатысты мәселе — 2300 күн мерзімі; сондықтан періште өз түсіндірмесін жалғастырғанда, негізінен уақыт тақырыбына тоқталады». Ұлы күрес, 325.

Оныншы тарауда Даниялдың «аянды» да, «істі» де түсінгені туралы хабарланады, бірақ Даниял бұдан да көбірек нұрды қалады, сондықтан ол сол түсінікті табуға жүрегін арнап, жиырма бір күн ораза ұстады. Осылайша ол соңғы күндердегілерді бейнелейді: олар шағылысудың табиғи принципі арқылы бейнеленетін шағылысудың рухани принципін түсінеді. Бұл түсінік олардың істері арқылы көрсетіледі, ал олардың істері Құдайдың пайғамбарлық Сөзін дұрыс түсінуді іздеуші Даниял арқылы бейнеленеді. Аяннан қашып кеткендермен айқын қарама-қарсылық мынада: олар Құдайдың пайғамбарлық Сөзін дұрыс түсінуді іздемеген еді.

Құдайдың пайғамбарлық Сөзінің Даниял оны түсінуге ашыққаны ретінде бейнеленген ақиқаты — соңғы күндердің нұры, өйткені Даниял жүз қырық төрт мыңды бейнелейді. Сондықтан Даниял сынақ мерзімі жабылардың алдында соңғы сынақ ретінде бейнеленген Құдайдың пайғамбарлық Сөзінің нұрын түсінуге ұмтылып жүрген бір топты көрсетеді. Осы тұрғыдан алғанда, дәл сынақ мерзімі жабылардың алдында ашылатын нәрсе — Иса Мәсіхтің Аян-ашуы; алайда ол сондай-ақ аңның мүсінінің құрылуы ретінде бейнеленген сынақ болып табылады.

Аңның бейнесінің қалыптасуы аңның бейнесі қалай жасалатынының үдерісін тікелей айқындайды. Бұл шындықты, алдымен сынақтың негізгі нысаны — аңды айқындамайынша, дұрыс анықтау мүмкін емес. Бейненің қалай қалыптасатынын белгілеп, айқындайтын — сол аңның өзі.

«Бірақ “аңға жасалған бейне” деген не? және ол қалай жасалуы тиіс? Бейнені екі мүйізді аң жасайды, әрі ол — аңға арналған бейне. Ол сондай-ақ аңның бейнесі деп те аталады. Ендеше бейненің қандай болатынын және оның қалай жасалуға тиіс екенін білу үшін, біз аңның өзіне тән сипаттарын — папалықты — зерттеуіміз керек.

«Ертедегі қауым Ізгі хабардың қарапайымдылығынан ауытқып, пұтқа табынушылықтың рәсімдері мен салттарын қабылдау арқылы азғындалған кезде, ол Құдайдың Рухы мен құдіретінен айырылды; ал халықтың ар-ұжданын бақылауда ұстау үшін, ол зайырлы биліктің қолдауын іздеді. Соның нәтижесінде папалық пайда болды — мемлекеттің билігін бақылауында ұстаған және оны өз мақсаттарын ілгерілетуге, әсіресе “дінбұзарлықты” жазалауға пайдаланған шіркеу. Америка Құрама Штаттары аңның мүсінін жасау үшін, діни билік азаматтық үкіметті соншалықты дәрежеде бақылауға алуы керек, сонда мемлекеттің билігі де шіркеу тарапынан өз мақсаттарын жүзеге асыру үшін пайдаланылатын болады». Ұлы күрес, 443-бет.

«Бейненің қандай екенін және оның қалай жасалуға тиісті екенін білу» үшін біз аңның өзіне — папалыққа — тән сипаттарды зерттеуіміз керек. Соңғы күндердің сынағы болып табылатын, рақым мерзімі жабылардың дәл алдында жүзеге асатын көріністі белгілейтін — сол аңның өзі. Даниял көріністі де, сол нәрсені де түсінді.

Парсы патшасы Кирдің үшінші жылында Даниялға, оған Белтешазар деген ат қойылған еді, бір сөз ашылды; және ол сөз ақиқат еді, бірақ белгіленген мерзімі ұзақ болатын; сонда ол сол сөзді ұғып, аяңды түсінді. Даниял 10:1.

Аян — екі мың үш жүз жылға қатысты «мареh» аяны. «Зат» — мағынасы «сөз» деген еврейше «дабар» сөзі. Бірінші аятта «зат» деп аударылған сол бір сөз («дабар») тоғызыншы тараудың жиырма үшінші аятында «іс» деп аударылған.

Иә, мен дұғада сөйлеп тұрғанымда, әуелгі көріністе көргенім — Жәбірейіл деген адам — тез ұшып келіп, кешкі құрбандық шалу уақытында маған тиді. Ол маған түсіндіріп, менімен сөйлесті де: «Уа, Даниял, саған даналық пен түсінік беру үшін мен енді келдім. Сенің жалбарынуларыңның басында-ақ бұйрық шықты, мен соны саған білдіруге келдім; өйткені сен аса сүйіктісің. Сондықтан бұл істі ұғып, көріністі пайымда», — деді. Даниял 9:21–23.

Габриел Даниялға оның дұғасына жауап ретінде келеді; бұл дұға Даниялдың өзі Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы шашырап-тозумен бейнеленген тұтқында жүргенін ұққан кезде алған ағартылуымен байланысты.

Оның патшалығының бірінші жылында мен, Даниял, кітаптардан Иеміздің сөзі пайғамбар Еремияға келген жылдардың санын түсіндім: Иерусалимнің қаңырап қалуы жетпіс жылға созылатынын. Даниял 9:2.

Еремия атап көрсеткен тұтқындық Даниелді Мұса жазып қалдырған «жеті мезгіл» тұтқындығына алып келді; ол әрі «ант», әрі «қарғыс» болды.

Иә, бүкіл Исраил Сенің заңынды бұзды, тіпті Сенің даусыңа құлақ аспау үшін одан ауытқып кетті; сондықтан Құдайдың қызметшісі Мұсаның заңында жазылған қарғыс пен ант бізге төгілді, өйткені біз Оған қарсы күнә жасадық. Сонда Ол бізге қарсы және бізге билік айтқан төрешілерімізге қарсы айтқан сөздерін үстімізге зор қасірет түсіру арқылы растады; өйткені бүкіл аспан астында Иерусалимнің басына түскендей ештеңе болған емес. Мұсаның заңында жазылғандай, осы қасіреттің бәрі біздің басымызға түсті; бірақ біз әділетсіздіктерімізден қайтып, Сенің ақиқатыңды ұғынайық деп, Құдайымыз Жаратқан Иенің алдында жалынбадық. Даниял 9:11–13.

Еремия мен Мұсаның екі куәлігіне сүйене отырып, Даниял Иерусалимнің басына түскен қаңыраудың көне Исраилге “төгіліп құйылған” Мұсаның “қарғысы” екенін түсінді. Уайт қарындас Еремияның куәлігін “шіркеуге арналған куәліктер” деп атайды, әрі осы тұрғыдан бұл Еремияны соңғы күндердің Пайғамбарлық Рухымен теңестіріп көрсетеді, өйткені соңғы күндердегі “шіркеуге арналған куәліктер” нақ осының өзі. Еремия Пайғамбарлық Рухын, ал Мұса Киелі кітапты бейнелейді.

Даниял соңғы күндердегі екі куәгерден өздерінің бытырап кеткенін түсінетіндерді және Киелі кітап пен Пайғамбарлық Рухынан өздерінің оянғанын ұғатындарды бейнелейді; дәл Даниялдың өзі (олар) тұтқында болғанын және сол тұтқындықтың Құдайдың пайғамбарлық Сөзінде бейнеленгенін ұққаны сияқты.

Құдайдың соңғы күндердегі халқының басынан кешетін тәжірибесі — он қыздың тәжірибесі.

«Матай 25-тағы он қыз туралы астарлы әңгіме де Адвентист халқының тәжірибесін бейнелейді». Ұлы күрес, 393.

Он қыз туралы астарлы әңгіменің кідіру уақыты Даниял кітабының тоғызыншы тарауындағы Даниялдың дәл сол оянуын білдіреді. Екі қасиеттелген куәгерге сүйене отырып, Даниял бүкіл өз өмірінің Құдай Сөзіндегі белгілі бір пайғамбарлықтың орындалуы екенін ұқты. Сол пайғамбарлық Даниялды, егер ол келесі тарауда өзімен не болатынына даяр болуға тиіс болса, қажет болған емге бағыттады. Дәл сол сияқты, миллериттер он қыз туралы астарлы әңгімені орындаған кезде, олар да алғашқы түңілу мен кідірістің өздерін ұйқыға түсіргенін түсінуге оятылуға тиіс болды. Барлық пайғамбарлар соңғы күндерді бейнелейді.

Даниял мен Миллериттердің оянуы — соңғы күндердегі жүз қырық төрт мыңның оянуының екі куәгері.

«Иса және бүкіл көктегі қалың әскер жандарымен сүйген Өзін көруді тәтті үмітпен аңсағандарға жанашырлықпен әрі сүйіспеншілікпен қарады. Періштелер олардың төңірегінде қалықтап жүрді, сынақ сағатында оларды демеп-тіреу үшін. Көктен келген хабарды қабылдауға немқұрайды қарағандар қараңғылықта қалдырылды, әрі Құдайдың

қаһары оларға қарсы тұтанды, өйткені Ол көктен жіберген нұрды олар қабылдамады. Иеміз неге келмегенін түсіне алмаған, бірақ адал болып қалған сол түңілген жандар қараңғылықта қалдырылған жоқ. Олар қайтадан пайғамбарлық мерзімдерді зерттеу үшін Киелі кітаптарына жетектелді. Жаратқан Иенің қолы сандардан алынып, қателік түсіндірілді. Олар пайғамбарлық мерзімдердің 1844 жылға дейін жететінін көрді, әрі пайғамбарлық мерзімдердің 1843 жылы аяқталатынын дәлелдеу үшін өздері келтірген сол дәлелдердің 1844 жылы тәмамдалатынын да дәлелдейтінін ұқты. Құдай Сөзінен түскен нұр олардың жағдайына сәуле шашты, сонда олар кідіріс уақытын ашты: “Ол [аян] кешіксе де, оны күт”. Мәсіхтің дереу келуіне деген сүйіспеншіліктерінде олар аянның кідірісін елемей кеткен еді; ал сол кідіріс шынайы күткендерді айқындау үшін белгіленген болатын. Олар тағы да белгілі бір уақыт нүктесіне ие болды. Алайда мен олардың көпшілігі 1843 жылы сенімдерін айқындаған құлшыныс пен қуаттың дәрежесіне жету үшін өздерінің ауыр түңілуінен жоғары көтеріле алмағанын көрдім». Early Writings, 236.

Мысалдың орындалуында миллериттер «аянның кешеуілдеуін ескермей қалған» еді, бірақ олар «қайтадан» «пайғамбарлық кезеңдерді зерттеу үшін Киелі кітаптарына жетектелді. Жаратқан Иенің қолы мерзімдерден алынды, және қателік түсіндірілді». Даниял Киелі кітапқа жетектелді, әрі «Жаратқан Иенің қолы» «пайғамбарлық кезеңдерден» алынды; ал Даниял жай ғана тыңдаушы емес, орындаушы ретінде, белсенді сенім арқылы Леуіліктер жиырма алтыда берілген нұсқауларды, сондай-ақ Құдай халқының бытырап кеткен жағдайының емі мен шешімін жүзеге асыру арқылы Еремия мен Мұсаның хабарын түсінгенін дәлелдеген кезде, сонда Даниялға «түсіндірме» берілді.

Соңғы күндерде жүз қырық төрт мың адам астарлы әңгіменің кідіру уақытын оның ақырғы әрі ең кемел орындалуында толық орындағанда, олар мұны «аңның мүсінінің қалыптасуы» өздерінің ұлы сынағы болып тұрған уақыт кезеңінде жүзеге асыратын болады.

Осы ойларды келесі мақалада жалғастырамыз.

«Жеміс пісіп жетілген кезде, ол дереу орақ салады, өйткені егін орағының уақыты келді». Мәсіх Өзінің шіркеуінде Өзін танытудың көрінісін зор сағынышпен күтіп тұр. Мәсіхтің мінезі Оның халқында кемел түрде қайта бейнеленген кезде, сонда Ол оларды Өзінікі ретінде қабылдап алу үшін келеді». Christ's Object Lessons, 69.

«Әлемді қаптап тұрған — Құдайды қате түсінудің қараңғылығы. Адамдар Оның мінез-құлқы туралы білімдерін жоғалтып барады. Ол қате түсінілді және теріс түсіндірілді. Осы уақытта Құдайдан келген бір хабар жария етілуге тиіс, бұл — өз ықпалымен нұр беретін әрі өз құдіретімен құтқаратын хабар. Оның мінез-құлқы ашылып көрсетілуге тиіс. Әлемнің қараңғылығына Оның даңқының нұры, Оның ізгілігінің, мейірімінің және ақиқатының нұры төгілуге тиіс.

«Бұл — Ишая пайғамбар мына сөздермен сипаттаған іс: “Уа, жақсы хабар жеткізуші Иерусалим, даусыңды бар күшіңмен көтер; көтер, қорықпа; Яһуда қалаларына: Міне, Құдайларың! Міне, Жаратушы Ие құдіретті қолымен келеді, әрі Оның қолы Өзі үшін билік жүргізеді; міне, Оның сыйы Өзімен бірге, және Оның еңбегі Өзінің алдында” де».

Ишая 40:9, 10.

«Күйеужігіттің келуін күтетіндер халыққа: “Міне, сендердің Құдайларың”,— деп айтуға тиіс. Мейірімге толы нұрдың соңғы сәулелері, дүниеге берілетін рақымның соңғы хабары — Оның сүйіспеншілікке толы мінез-құлқының ашылуы. Құдайдың балалары Оның ұлылығын танытуға тиіс. Олар өз өмірі мен мінез-құлқы арқылы Құдай рақымының өздері үшін не істегенін ашып көрсетуге тиіс». Christ’s Object Lessons, 415.